zpravodaj obce

Bernartice nad Odrou

Foto: Michaela Kunetková

červen 2021

Nová atrakce - lanová dráha

OBECNÍ ÚŘAD INFORMUJE

Kalendárium

18.5. Na obecním úřadě proběhlo školení BOZP.
24.5. V březovém háji byla provedena druhá část stavby dětské lanové dráhy.
26.5. Na obecním úřadě proběhla pracovní schůzka zastupitelstva obce.
28.5. Ve Starém Jičíně se konala valná hromada společnosti ASOMPO.
1.6. Starosta navštívil naši spoluobčanku u příležitosti jejího životního jubilea.
2.6. V sále KD proběhlo 13. zasedání zastupitelstva obce.
3.6. Starosta navštívil naši spoluobčanku u příležitosti jejího životního jubilea.
4.6. Na poště Partner proběhla kontrola cenin a písemností.
8.6. V sídle společnosti Colas a.s. v Šenově u Nového Jičína proběhlo jednání s ŘSD, správou silnic, projekční firmou a ostatních účastníků řízení ohledně stavby úseku dálnice D48 Bělotín – Rybí.
9.6. Byla podepsána kupní smlouva s Jednotou Hodonín na koupi bývalé masny prodejny a přilehlé zahrady za dohodnutou kupní cenu 810.000,- Kč.
16.6. Starosta navštívil naši spoluobčanku u příležitosti jejího životního jubilea.

Vážení spoluobčané,

covidová doba se snad chýlí ke svému konci. Rozvolnění pokračují, ale pořádání kulturních, společenských a sportovních akcí stále ovlivňují různá opatření. Po zvážení všech pro a proti a po dohodě s místními spolky jsme se rozhodli letošní Den obce zrušit. Program Dne obce jsme museli zrušit na začátku roku, jak jsem již dříve informoval. Rozhodnutí i jeho zrušení i pro letošní rok nebylo vůbec snadné. Podmínky, které takové akce umožňují, jsou pro nás organizátory velmi komplikované. Věřím, že to všichni pochopí. Příští rok, pokud bude vše v pořádku, a já tomu pevně věřím, uspořádáme den obce velkolepější.

Po několikaletém jednání se nám podařilo odkoupit od Jednoty Hodonín bývalou masnu prodejny Jednota a přilehlou zahradu. Teď budeme hledat možnosti využití, abychom mohli začít s rekonstrukcí. První krok, kterým byla koupě, je úspěšně za námi.

O prázdninách proběhne poslední etapa rekonstrukce mateřské školy, a to stavební úpravy druhého nadzemního podlaží a podkroví. Na tuto rekonstrukci se nám podařilo získat dotaci z Ministerstva pro místní rozvoj, která činí 80% uznatelných nákladů. Závěrečná fáze je modernizace kuchyně MŠ, na kterou jsme taktéž získali dotaci, a to z Moravskoslezského kraje ve výši 400.000,- Kč. Po dokončení prací budeme mít krásně zrekonstruované veškeré prostory v naší školce.

Bohužel, nezískali jsme dotaci na opravu místní komunikace na parcele č. 47/1 (Cikánská ulice). Pokusíme se o ni zabojovat ještě příští rok.

Dále jsme žádali o dotaci na zateplení tělocvičny, výsledek zatím neznáme.

Ve druhém červencovém týdnu proběhne výstavba nového workoutového hřiště v prostoru mezi multifunkčním a antukovým hřištěm za tělocvičnou.

Lanová dráha v březovém háji je plně dokončena a má veliký úspěch především u dětí, které ji velmi rády a každodenně využívají.

Dokončeno bylo taktéž veřejné osvětlení na komunikaci od Glogarů č.p. 6 po Milana Davida č.p. 102.

Naší obce se dotkne stavba úseku dálnice D48 Bělotín-Rybí, a to uzavřením mostu v Loučce. Původní požadavek projektantů a stavební firmy bylo uzavřít tento most na jeden rok. S tímto jsme nesouhlasili a napsali záporné stanovisko. Následně došlo k jednání všech dotčených orgánů, kde jsem za naši obec požadoval kyvadlovou dopravu a celkovou uzávěru maximálně na jeden víkend při demolici a jiný víkend při výstavbě. Nakonec nám bylo vyhověno a dnes již víme, že kyvadlová doprava na semafor pod mostem započne 7.7.2021. Celková uzávěra při demolici by měla proběhnout v termínu od 27.8. do 29.8.2021. Termín stavby nového mostu zatím neznáme. Zcela jistě to nebude v letošním roce. Doprava bude sice komplikovanější, ale pro nás je velmi důležité, že úsek bude průjezdný.

Přeji Vám všem krásné letní dny.

Tomáš Horut, starosta

Usnesení z 13. zasedání Zastupitelstva obce Bernartice nad Odrou konaného dne 2.6.2021

13/1

Zastupitelstvo obce Bernartice nad Odrou **určuje** ověřovateli zápisu zastupitele Vlastimila Šimíčka a Ing. Ivana Košťála, zapisovatelkou Danielu Horutovou.

13/2

Zastupitelstvo obce Bernartice nad Odrou **schvaluje** program zasedání zastupitelstva obce.

13/3

Zastupitelstvo obce Bernartice nad Odrou **schvaluje** Rozpočtové opatření č. 2/2021

Příjmy: 15.300.201,86,-

Výdaje: 24.933.579,29,-

Třída 8: 9.633.377,43,-

(Příloha č. 4 zápisu)

13/4

Zastupitelstvo obce Bernartice nad Odrou **schvaluje** podle vyhlášky 220/2013 Sb. účetní závěrku obce Bernartice nad Odrou za účetní období roku 2020.

(Příloha č. 5 zápisu)

13/5

Zastupitelstvo obce Bernartice nad Odrou **schvaluje** podle vyhlášky 220/2013 Sb. účetní závěrku příspěvkové organizaci Základní škola a Mateřská škola Bernartice nad Odrou za účetní období roku 2020.

(Příloha č. 5 zápisu)

13/6

Zastupitelstvo obce Bernartice nad Odrou **schvaluje** v souladu s § 43 zákona 128/2000 Sb. o obcích, ve znění pozdějších předpisů Závěrečný účet obce Bernartice nad Odrou za rok 2020 bez výhrad.

Závěrečný účet včetně všech příloh je přílohou k tomuto usnesení.

Zastupitelstvo obce Bernartice nad Odrou **souhlasí** v souladu s § 17 zák. 250/2000 Sb. o rozpočtových pravidlech územních samosprávných rozpočtů s celoročním hospodařením obce Bernartice nad Odrou za rok 2020 bez výhrad.

(Příloha č. 5 zápisu)

13/7

Zastupitelstvo obce Bernartice nad Odrou **schvaluje** hospodářský výsledek příspěvkové organizaci Základní škola a Mateřská škola Bernartice nad Odrou za rok 2020 ve výši Kč 17.631,37

Zastupitelstvo obce Bernartice nad Odrou zároveň **souhlasí** s převodem hospodářského výsledku příspěvkové organizace do rezervního fondu ve výši Kč 16.631,37 a do fondu odměn ve výši Kč 1.000,-.

(Příloha č. 5 zápisu)

13/8

Zastupitelstvo obce Bernartice nad Odrou **schvaluje** Kupní smlouvu č. 20/2021/K na koupi pozemků parc. č. 1076/5 o celkové výměře 42 m^2, parc. č. 1078/7 o celkové výměře 2866 m^2, parc. č. 1078/16 o celkové výměře 4548 m^2, parc. č. 1181/4 o celkové výměře 76 m^2 v k.ú. Bernartice nad Odrou a pozemků parc. č. 616/41 o celkové výměře 1213 m^2 a parc. č. 620/5 o celkové výměře 58 m^2 v k.ú. Vlčnov u Starého Jičína a **ukládá** starostovi tuto smlouvu jménem obce uzavřít.

13/9

Zastupitelstvo obce Bernartice nad Odrou **schvaluje** Kupní smlouvu č. 21/2021/K na koupi bývalé masny prodejny Jednota, číslo jednotky 217/2, jiný nebytový prostor, vymezené, v pozemku parc. č. 621/2, jehož součástí je budova č.p. 217, která je postavena na tomto pozemku parc. č. 621/2, (jednotka č. 217/2 zahrnuje spoluvlastnický podíl o velikosti id. 836/1569 na společných částech nemovité věci, zejména na pozemku parc. č. 621/2, zastavěná plocha a nádvoří) a pozemku parc. č. 622 o celkové výměře 895 m^2 v k.ú. Bernartice nad Odrou a **ukládá** starostovi tuto smlouvu jménem obce uzavřít.

13/10

Zastupitelstvo obce Bernartice nad Odrou **schvaluje** Kupní smlouvu č. 22/2021/K na prodej pozemku parc. č. 207/2 o celkové výměře 71 m^2

v k.ú. Bernartice nad Odrou a **ukládá** starostovi tuto smlouvu jménem obce uzavřít.

13/11

Zastupitelstvo obce Bernartice nad Odrou **schvaluje** Kupní smlouvu č. 23/2021/K na prodej pozemku parc. č. 793/5 o celkové výměře 69 m^2 v k.ú. Bernartice nad Odrou a **ukládá** starostovi tuto smlouvu jménem obce uzavřít.

13/12

Zastupitelstvo obce Bernartice nad Odrou **schvaluje** Kupní smlouvu č. 24/2021/K na prodej pozemku parc. č. 905 o celkové výměře 173 m^2 v k.ú. Bernartice nad Odrou a **ukládá** starostovi tuto smlouvu jménem obce uzavřít.

13/13

Zastupitelstvo obce Bernartice nad Odrou **schvaluje** Směnnou smlouvu č. 25/2021/S na směnu pozemků parc. č. 714/2 o celkové výměře 244 m^2, který vznikl oddělením z parcely 714 podle geometrického plánu č. 885-132/2021 v k.ú. Bernartice nad Odrou s parc. č. 637/3 o celkové výměře 237 m^2, který vznikl oddělením z parcely 637/1 podle geometrického plánu č. 885-132/2021 v k.ú. Bernartice nad Odrou a **ukládá** starostovi tuto smlouvu jménem obce uzavřít.

13/14

Zastupitelstvo obce Bernartice nad Odrou **schvaluje** Směnnou smlouvu č. 26/2021/S na směnu pozemků parc. č. 714/5 o celkové výměře 66 m^2, který vznikl oddělením z parcely 714 podle geometrického plánu č. 890-287/2021 v k.ú. Bernartice nad Odrou s parc. č. 1064/15 o celkové výměře 66 m^2, který vznikl oddělením z parcely 1064/13 podle geometrického plánu č. 889-287/2021 v k.ú. Bernartice nad Odrou a **ukládá** starostovi tuto smlouvu jménem obce uzavřít.

13/15

Zastupitelstvo obce Bernartice nad Odrou **schvaluje** Nájemní smlouvu č. 27/2021/N na pronájem pozemku vyznačeného na přiložené mapě k této smlouvě z parc. č. 714 o celkové výměře 200 m^2 v k.ú. Bernartice nad Odrou a **ukládá** starostovi tuto smlouvu jménem obce uzavřít.

13/16

Zastupitelstvo **schvaluje** poskytnutí dotace z rozpočtu obce Bernartice nad Odrou na zajištění spolufinancování základní sítě sociálních služeb ve správním obvodu obce s rozšířenou působností ORP Nový Jičín ve výši 156.785,- Kč. Zastupitelstvo obce Bernartice nad Odrou **pověřuje** starostu obce podpisem Smlouvy o poskytnutí dotace z rozpočtu Obce Bernartice nad Odrou.

13/17

Zastupitelstvo obce Bernartice nad Odrou **schvaluje** příspěvkové organizaci Základní škola a Mateřská škola Bernartice nad Odrou pro školní rok 2021/2022 výjimku z nejnižšího počtu žáků v základní škole stanoveného v prováděcím právním předpise, kterým je vyhláška č. 48/2005 Sb., o základním vzdělávání a některých náležitostech plnění povinné školní docházky, ve znění pozdějších předpisů.

13/18

Zastupitelstvo obce Bernartice nad Odrou **schvaluje** příspěvkové organizaci Základní škola a Mateřská škola Bernartice nad Odrou pro školní rok 2021/2022 výjimku z nejvyššího počtu žáků v mateřské škole stanoveného v prováděcím právním předpise, kterým je vyhláška č. 14/2005 Sb., o předškolním vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů.

13/19

Zastupitelstvo obce Bernartice nad Odrou **bere na vědomí** Zprávu o likvidaci Dobrovolného svazku obcí SOMPO 2016 ke dni 25. 3. 2021.

13/20

Zastupitelstvo obce Bernartice nad Odrou **navrhuje a schvaluje** kandidaturu paní bytem Bernartice nad Odrou na funkci přísedící u Okresního soudu v Novém Jičíně pro volební období 2022 – 2026.

13/21

Zastupitelstvo obce Bernartice nad Odrou **souhlasí** se zapojením subjektu Základní škola a Mateřská škola Bernartice nad Odrou, příspěvková organizace do projektu v rámci Operačního programu výzkum, vývoj a vzdělávání Podpora škol formou projektů zjednodušeného vykazování - Šablony III Bernartice

13/22

Zastupitelstvo obce Bernartice nad Odrou **souhlasí** s realizací projektu, v případě schválení žádosti o dotaci v rámci Operačního programu výzkum, vývoj a vzdělávání Podpora škol formou projektů zjednodušeného vykazování - Šablony III Bernartice

13/23

Zastupitelstvo obce Bernartice nad Odrou **souhlasí** s přijetím dotace, v případě schválení žádosti o dotaci v rámci Operačního programu výzkum, vývoj a vzdělávání Podpora škol formou projektů zjednodušeného vykazování - Šablony III Bernartice

13/24

Zastupitelstvo obce Bernartice nad Odrou **schvaluje** Směrnici č.32/2021 Spisový a skartační řád obce s účinností od 3.6.2021. (Příloha č. 6 zápisu)

30 let ASOMPO

V říjnu to bude 30 let od vzniku sdružení 56 obcí a měst pro nakládání s odpady pod názvem SOMPO, od roku 2001 společnosti ASOMPO, a.s.

Na začátku skvělý nápad, následně tvrdá práce na nelehkém projektu stavby skládky včetně dalších zařízení. Počátky se datují k roku 1991, kdy se za pomocí vkladů obcí a měst ve výši 200 Kč na obyvatele, dotací a půjček zainvestovalo v I. etapě cca 70 mil. korun.

Skládka byla v dané době čtvrtou zabezpečenou skládkou v České republice pro téměř veškeré odpady vyjma odpadů nebezpečných. Těleso skládky bylo následně v roce 2007 rozšířeno o II. etapu s investicí cca 36 mil. Kč. Díky této změně je do skládky o velikosti téměř 14 hektarů možno uložit neuvěřitelných 1 941 000 t odpadů (k 31.12. 2020 uloženo 1 762 000 t) a životnost zařízení se tím významně prodloužila až do roku 2024. Zajímavým číslem je i množství skládkových vod, které byly odvezeny za dobu provozu skládky na čistírnu odpadních vod, tj. 630 tis. m^3. Prosperující společnost ušla za třicet let velký kus cesty. Samotné skládkování a následná rekultivace postupně přerostly v další aktivity. V roce 2004 byl zahájen provoz první kogenerační jednotky pro využití

skládkového plynu. Následně v roce 2007 byly v provozu již dvě jednotky. Celkem se za dobu provozu vyrobilo 27 497 MWh energie. Výstupem ze zařízení je nejen elektrická energie distribuována do sítě ČEZ a pro vlastní spotřebu firmy, ale rovněž teplo, které je využíváno zejména k sušení dřeva a k vytápění provozní budovy včetně dvou bytových jednotek. Spuštění druhé KJ v daném roce zároveň odstartovalo projekt svozu biologicky rozložitelného odpadu v obcích a městech. Ten byl v následujících letech postupně rozšiřován na současných 960 kusů nádob o velikosti 770 l. V roce 2008 bylo započato s výstavbou sušáren dřeva, skladu a přístřešku řeziva s investicí ve výši 3,5 mil. Kč. Třemi objekty sušáren o velikosti 50, 25 a 20 m^3 prošlo do loňského roku celkem 1 700 m^3 dřeva (zejména dubů a jasanů). V roce 2013 byla v areálu vybudována kompostárna s investicí ve výši téměř 8 mil. Kč. Za dobu svozu BRO a provozu kompostárny se vyrobilo celkem 48 500 t kompostu.

Výčet činností společnosti je velmi bohatý a pestrý, přesto není konečný, neboť se skládkou úzce souvisí i ekologická výchova (např. Den Země, Ekologický chodníček, exkurze v zařízení, distribuce 28 tis. tašek na tříděný odpad).

Uvedené informace jsou promítnutím třiceti let skvělého fungování prosperující společnosti, což je zásluhou všech, kteří se na jejím rozvoji podíleli. Proto mi dovolte, abych na závěr poděkovala zejména bývalému řediteli, panu Přemyslu Hajníkovi, a dále předsedovi a členům představenstva a dozorčí rady, kolektivu pracovníků, zkrátka těm, kteří do firmy vložili nepřeberné množství své energie a nápadů, které se postupně realizovaly.

Marta Kiššová, květen 2021

Upozornění

V době letních prázdnin od 1.7. do 31.8.2021 bude místní knihovna otevřena vždy jen v **pondělí od 15.00 do 17.00 hodin**.

Ludmila Kelnarová, knihovnice

SPOLKOVÉ AKTIVITY

TJ SOKOL BERNARTICE NAD ODROU pořádá

ve dnech

9. - 13. srpna 2021

přívesnický tábor

LÉTO (ne)jen V POHYBU

Cena:	1 400,-- Kč
Věková skupina:	6 – 12 let
Termín konání:	9. – 13. srpna 2021, vždy od 8:00 do 16:00 hodin
Místo konání:	Bernartice nad Odrou (multifunkční hřiště, v případě nepříznivého počasí tělocvična)
Kapacita:	max. 25 dětí (min. počet 10 dětí)
Program:	5 dnů plných zábavy a skvělých zážitků: (ne)jen pohybové hry a soutěže pro děti ☺
V ceně:	2 x svačina, oběd, pitný režim, pojištění, odměny a dárky pro děti
Kontaktní osoba:	Eliška Milatová, Bernartice nad Odrou 300 tel.: 605 973 454 příp. 777 780 134 email: eliska.milatova@seznam.cz

Přihlášky: na vyžádání elektronicky **do 30. června 2021!!!**

RŮZNÉ

Hnětky

Nedávno, po jednom dotazu známé, že v Bernarticích peče, nyní následovalo neznámé jméno paní, koláče, jsem si sedl ke strýčkovi gůglovi a našel jsem reportáž ostravského rozhlasu o pečení koláčů, pecáků, lopaťáku, hnětek. V této asi 4 minutové reportáží o pečení v soukromé pekárně v Bartošovicích má svých 5 minut slávy i p.Pohanková, která se zmínila o pečení koláčů v Bernarticích. Polemika, zdali hnětky pochází z Bernartic, Bartošovic, Jižní Moravy či odjinud, nechám na názoru každého jednotlivce. Viz. starší reportáž (https://vary.rozhlas.cz/hnetky-patri-k-lopatakum-kolace-z-poodri-maji-tvar-ctverce-7420153).

O věhlasných bernartských koláčích bylo i v našem obecním zpravodaji zmíněno několikrát. To, že byly podávány i na Pražském Hradě, to také asi pamětníci vědí. Mé vzpomínky jsou s nimi spjaty jako se „zákuskem“ který se podával v případě, že měl některý známý, příbuzný nebo sousedsvatbu, a my dostali výslužku. Jinak, jako v každé rodině, se v kachlových kamnech pekly buchty, koláče nebo vánočky. Když jsme si chtěli připomenout chuť těch bernartských, poprosili jsme mamku, ať napeče hnětky. Na každý plech se vešly 2 čtverce a jako náplň klasický mák, tvaroh, hrušky, potom povidla ale i zelňáky. No, z kachlové pece jsem je jedl opravdu naposled před skoro 50 lety.

Před 14 lety Mirek Papák a Zdenka z domu, kde stojí ještě jedna z posledních původních bernartských pekárek na č.p.151, vdával dceru a rozhodl se, že na svatbě budou koláče a koláčky z jejich pekárky. Jelikož se v ní nepeklo asi 10 let, pekárku vymetl, vyspravil, zamazal spáry, překreslil na papír a uvedl do původního stavu. Už týden před se pekárka vytápěla a provedlo se zkušební pečení.

U toho překreslování jsem byl také, doměřil jsem si i další rozměry a pokusil jsem se poté nakreslit v programu prostorový 3D model pekárky. Tehdy vznikl asi 10 stránkový eleborát s jednoduchým popisem a obrázky, jak taková pekárka vypadá a jakou funkci mají jednotlivé části.

.

V pekárce se při pečení chleba pekly i koláče, koláčky či výše již zmíněné hnětky. Samotné slovo hnětka je odvozen od slovesa hníst nebo propracovat. Těsto se na vále vyválelo do koláče, na střed až skoro ke kraji se nanesla náplň a kruhové úseče koláče se potom přehly do výsledného tvaru čtverce. Po posypání posypkou(drobenkou) a upečení byl koláč hotov. Nejlépe chutná ještě zatepla.

Říká se tomu „oslí můstek“, kdy jsem se od zmíněného dotazu dostal k nákresu jedné z posledních původních bernartckých pekárek.

zaznamenal Petr Drlík

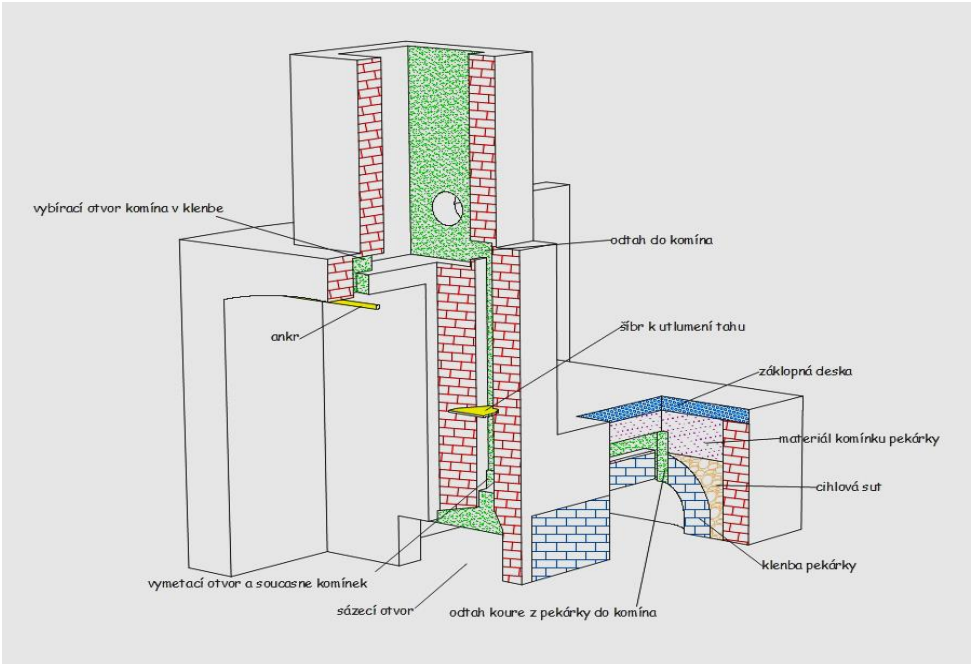

Celkový názorný průřez pekárkou i se znázorněným ankrem a šíbrem

Krásný motýl

Nedávno, při práci na zahrádce, Gitu zaujal krásný motýlek. Nedalo jí to, aby si jej nevyfotila, pochválila, jak krásně vypadá a „propustila“ do přírody. Aniž by zjišťovala, co je to za hmyz, včera, při vycházce s Muzejní školou na Svinci, nás jedna slečna navedla, co asi to může být. Je to Obaleč zimostrázový, původce nepříjemných housenek, které ničí buxusy a jiné příbuzné keře.

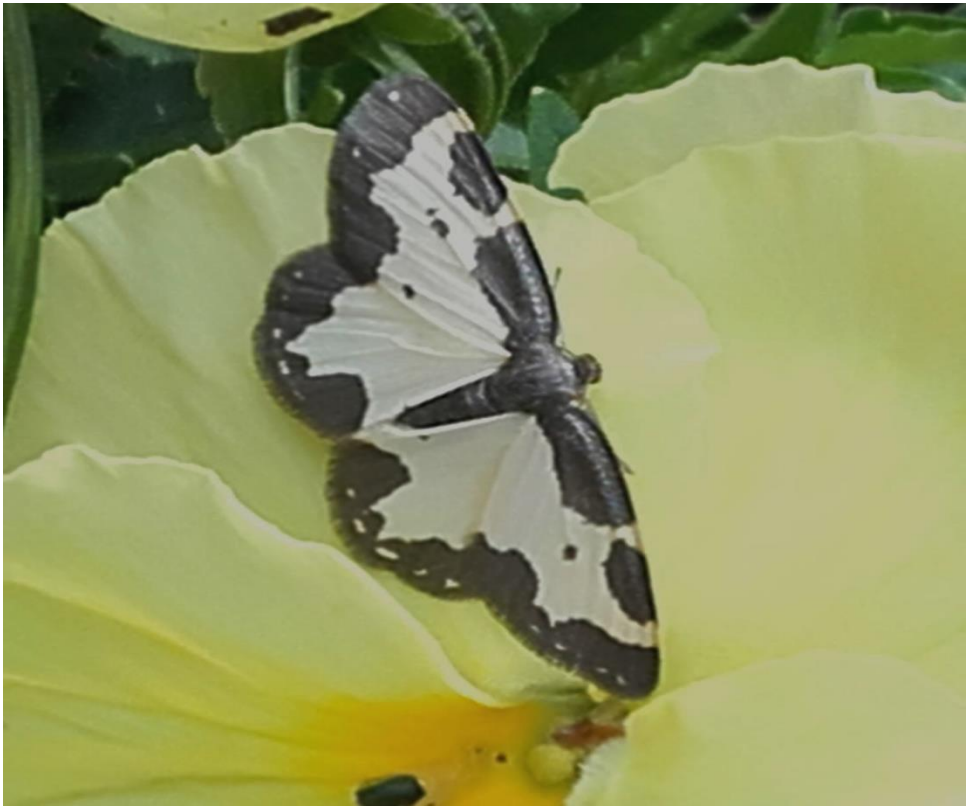

Takže z toho plynou 2 možnosti. První je „nepropustit“ do přírody (není to původní náš druh, pochází z Číny), a druhou možností je nutnost použít na ochranu buxusů chemický postřik Lepinox plus (biologický insekticid), protože housenky tohoto motýla jsou velmi žravé. Na každém nyní záleží, zdali zatěžovat přírodu chemikáliemi nebo ne.

zaznamenal Petr Drlík

Bernartské děti zabodovaly v cyklistickém závodě

Druhou červnovou sobotu se v Suchdolu nad Odrou konal 3. ročník Dětských cyklistických závodů Memoriálu Aloise Dohnala. Pro naše kluky to byla vůbec první závodnická zkušenost. A přestože praktickou ani teoretickou přípravu rozhodně nepodcenili, jeli jsme do Suchdola především užít si sportovní atmosféru a vyzkoušet si, jaké to vlastně je zazávodit si.

Atmosféra byla opravdu moc fajn, organizace výborně zvládnutá, potkali jsme i spoustu kamarádů, počasí bylo ideální... :-)

Naše radost ze závodu byla o to větší, když kluci dokázali své nadšení a trénink z oderských luk a záhumenních cest proměnit v napínavém závodě v poháry vítězů!

A jak se bernartským dětem vlastně dařilo?

V nejmladší kategorii Benjamínci obsadil Bertík Hašler krásné 3. místo.

Mezi kluky Předžáčky získal 3. místo Tomášek Bořuta.

Za bernartské holky bojovala Julča Hašlerová, která dojela 8. v pořadí.

Mezi kluky jsme v Malých žáčcích měli silné zastoupení – Gary Glogar byl 8. a vybojovali jsme i dva stupně vítězů: Vojta Papák si domů odvezl pohár za 3. místo a Marek Bořuta za 2. místo!

Příště se těšíme zas! :-)

Jana Bořutová

MEMORIÁL
2
1
3

varroc
EXCELLENCE

60

Evropský den proti vloupání

Policie České republiky

Letní měsíce a tedy dny dovolených bývají z hlediska kriminality nejrizikovějším obdobím roku. Mnoho občanů tráví své volné dny mimo domov, například někde v zahraničí a jejich obydlí zůstává opuštěné. Letos připadl „Evropský den proti vloupání“ na 16. června 2021. Cílem této informační kampaně je zintenzivnit potírání zločinu vloupání do

domovů, bytů a rekreačních objektů způsobem, že veřejnost bude včas informována a budou jí poskytnuty rady, jak se před vloupání vhodně chránit.

Předmět zájmu pachatelů je neměnný, přetrvává zájem o finanční hotovost, šperky z drahých kovů a drobná elektronika (mobilní telefony, tablety, notebooky a fotoaparáty).

Není reálné, aby policie uhlídala veškerá obydlí. Každý majitel může přispět k bezpečí svého majetku zodpovědným přístupem. Určitě je neefektivní, řešit zabezpečení svého obydlí před odjezdem na dovolenou, vhodné je mít na to větší časový prostor.

A jak se levně a bezpečně chránit před nežádoucím vniknutím do obydlí:

- Řádné uzamykání dveří (ujistit se, že jsou dveře skutečně uzamčeny).
- Vhodné je kombinovat mechanické a elektronické prvky zabezpečení.
- Pokud odcházíme z domova i krátkodobě, ujistit se, že jsou všechna okna zajištěna a pokud balkón disponuje lodžiemi, i tyto uzamknout.
- Klíče neschovávat pod rohožku nebo pod květináč (či jiné takto nápadité místo).
- Na zvonek, schránku a dveře uvádět pouze příjmení v množném čísle, bez titulů
- Požádat důvěryhodnou osobu, aby v době vaší nepřítomnosti dohlédla na obydlí např. pravidelně vybírala poštovní schránku.
- Nesdělujte svou nepřítomnost prostřednictvím sociálních sítí (pachatelé jsou stále více sofistikovaní).
- Zvážit možnost digitálních spínacích hodin, které v nastavených intervalech zapnou světla, televizi nebo rádio. Vytvoříte zdání, že obydlí není opuštěné.
- Nevystavujte zbytečně cenné předměty na odiv, pokud o ně nechcete přijít, zvažte možnost bezpečnostních schránek, mnohdy můžou být levnější, než pojištění.

- Připravte si soupis cenností, vytvořte fotodokumentaci, a pokud je možnost, opište si výrobní čísla.
- Uklízejte na pozemku, na zahradě nenechávejte volně ležet žebřík, nářadí či sekačku, raději předmětné uschovejte.
- Udržujte dobré vztahy se sousedy, všímejte si podezřelých osob a podezřelých vozidel v blízkosti obydlí.
- Pakliže se i přes bezpečné rady stanete oběti vloupání, zavolejte na linku 158 nebo věc oznamte na nejbližší policejní oddělení. Do objektu nevcházejte, neuklízejte a vyčkejte příjezdu policie.

Více informací k zabezpečení svých objektů jsou pro všechny zájemce dostupné v mobilní aplikaci „Zabezpečte se“ nebo na webových stránkách http://stopvloupani.cz.

Letáky k probíhající kampani naleznete zde:

https://prevencekriminality.cz/wp-content/uploads/2021/06/1_vecere_leto_2021.pdf

https://prevencekriminality.cz/wp-content/uploads/2021/06/2_dovolena_leto_2021.pdf

Letošní informace naleznete zde:

https://www.policie.cz/clanek/evropsky-den-proti-vloupani-2021.aspx

Krajské ředitelství Moravskoslezského kraje
por. Bc. Martina Jabloňská
komisař oddělení prevence
15. června 2021

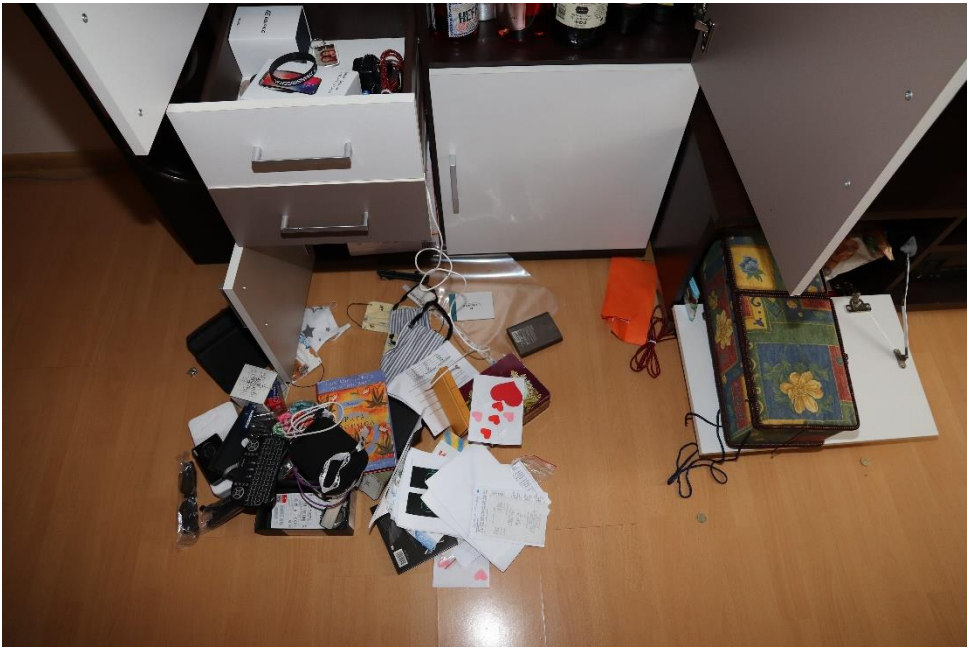

HISTORIE

Oderské byliny

….pokračování

Stojí za zmínku nález pokladu v místě Mackových dolů. Dříve se topívalo na vesnici převážně dřívím, jednak ho bylo dost, nebo se jiným topivem topit nedalo. Proto se obyčejně v zimě chodívalo ve skupinách do lesa, kde se vykopávaly zdravé pařezy, sbíraly a svážely se i větve z lesních i jiných stromů, pařezy i větve se nechaly třeba rok proschnout, pak se poštípaly a používaly se jako topiva při sušení švestek, hrušek a jablek, nebo sloužily jako topivo při uzení. Mnoho sedláků mělo při gruntě tzv. sušárny a udírny a na pečení chleba a bernatských koláčů byly pekárky. Suchými pařezy se topilo v sušárnách, tam byla vůně, jak v nebi.

My jsme chodívali pomáhat přebírat suché ovoce do sušárny k Dreslarovému staříčkovi, tam se nejvíce sušilo i od jiných lidí, protože to byla velká zděná sušárna. Čerstvě usušené, měkké, ještě teplé trnky, ta chuť, no to už nebude! Větve a proutí se posekalo na délky asi 40 cm, svázaly se slámovým povříslem do otýpek a suché klestí sloužilo na vytápění pekárek a vytopit pekárku na ideální teplotu pro pečení jak chleba, tak koláčů bylo a dodnes je umění. Pečení chleba, mísení těsta s kváskem v dížích s kopisty, kladení syrových pecnů do ošatek a jejich kynutí, jeho pečlivé vsázení do pekárky, pečení a po upečení jeho ošetření a ukládání do spižírny, kde byly i dva týdny uložené, to byly obřady! A také to neuměl každý. Nejznámější „pekelná baba“, jak se říkalo osobám, vkládající chléb a koláče do pekárky, byla Stará Hrobařka, Hopka a paní Kyselá. To byly esa. A potom takový krajíc přes celý pecen namazaný čerstvě stlučeným máslem s kousky starého sýra na kůrkách, to byla lahoda! Nevím, jestli si to současná mládež vůbec dovede představit. Teď samé kelímky, konzervy a prefabrikáty, zlaté staré časy!

No a v těch Mackových dolech, při kopání pařezů, našli nádobku se starými mincemi, které si přítomní sedláci rozebrali. Já neznám ani počet, druh a hodnoty mincí, ale asi to nebyl mimořádný poklad, protože nikdo závažně nezbohatl. Říká se, že poklady zakopávají buď vojáci, kteří je všelijak získali při vojenském povolání a pak padli nebo byli převeleni jinam, nebo zloději, kteří je narychlo někde schovali, a buď je nemohli pak najít, nebo byli za své činy potrestáni, a to někdy krutě, nebo to byli zbohatlí občané, kteří se obávali rodinných příslušníků a věřili spíše přírodě, ale mnohdy se opětovného vyzvednutí pokladu vůbec nedožili, protože se o ně postarali třeba rodinní příslušníci a ti pak nevěděli, kde poklad je. Tak aby bylo vyprávění zajímavé, musí tam být i poklad.

Celý ten úsek řeky pod lesem byl z větší části s hloubkou kolem 1 – 1,5 m se břehy hustě zarostlými, převážně vrbovými keři, ani rybáři tam nechodili, byla to taková pustina. A málo tam svítilo slunce. Ale toulání se tou přírodou bylo kouzelné.

Fojtové lůžko, tam pro mne začínal ten nejkrásnější a nejpřitažlivější tok Odry. Tak, jako na Jesenicku, je tam strmý svah, vysoký asi přes 10 m, s drobnou, drolící se černou břidlicí. Hloubka vody pod svahem byla do 1 m a při protékání se mírně vlnila stříbrnými vlnkami, jak bylo méně vody a

byla krásně čistá. Okolní stromy byly na podzim barevné, bylo to kouzelné. Povodí Odry tam instalovalo vodní limnigrafickou stanici a já jsem několik let jezdil obyčejně na kole stanici kontrolovat. Ráno tam svítilo slunce a bylo překrásně. A nad svahem byl krásný výhled na louky a pohoří Oderských vrchů a i koupání v té nízké a průzračné vodě bylo skvělé. Nechodili skoro žádní lidé, byl tam božský klid. No nezapomenutelné! Také tam chodívali milenci, bylo tam milo a k lásce jak stvořené! Dlouho jsem tam nebyl, nevím, jestli ten půvab setrval.

Koupaliště „U Odry“

Řečiště pak pokračovalo velkým obloukem kolem „fojtové louky“ (dnešní fotbalové hřiště) a začínalo „Bernartské koupaliště U Odry“, což potřebuje podrobnější zastavení. Je 55 km od pramene řeky. Nevím přesně, kdy koupaliště vzniklo, ale zřízení se datuje do období první republiky, někdy ve třicátých letech. Tehdy jednota Sokol na pozemku Eduarda Bayera postavila dřevěnou budovu hospody, zřídila dřevěné šatny u vjezdové brány na koupaliště a provedly se dřevěné schůdky, jako vstup do řeky. Místy se také odstranilo křoví ze břehu.

Byly to: První schodky – byly hned u šaten, hloubka řeky byla od 0,3 po 0,5 m a bylo to pro děti do 8 let. U šaten byla venkovní dřevěná podlaha, kde se překrásně leželo na vyhřátých prknech. A tam seděny i maminky.

Druhé schodky - byly asi o 20m výše. Tam byla na břehu prkenná podlaha asi 15 m2, kde se skvěle vyhřívalo na slunci, vpravo od prken byly schůdky do vody a těsně nad vodou byla vedle vpravo od schůdků na kůlech asi 1,5 m2 dřevěná plošina, kde se nad vodou blblo, skákalo do vody. Také se tam máchalo prádlo, což jsme, jako blízko bydlící rodina, často využívali. Hloubka u plošiny byla asi 0,8 m, u suchdolského, správně levého břehu byla 0,4 m. U těchto dvou schůdků a u vjezdu do řeky tj mezi mostem a šatnami, kde byla hloubka od 0 po 0,5 m, bylo vlastně nejpůvabnější koupání pro děcka. Dno bylo z drobného štěrku až hrubého písku. Voda nebývala moc teplá, protože převážně tekla pod stromy nebo křovím, rostoucím na březích a slunce se tam moc nedostalo. Nám však stačilo. A na břehu byla čistá tráva s dekami a možnosti běhání pro zahřátí. Občas tam ale přicestovaly husy na pasení trávy a pak to ležení a běhání mezi husincema byl často zelený problém, ale voda byla blízko.

Třetí schodky – byly uprostřed mezi šatnami a hospodou, byly dosti schované ve vrbovém křoví a nebyly moc oblíbené. Jednak vadilo to křoví a jednak tam byla hloubka asi 1,3 – 1,5m, a to pro neplavce bylo moc. Také byly první, které zanikly.

U dubu – byl nejoblíbenější vlez do vody. Byly tam též schodky a přivázaný vor, tj. dva plechové sudy naležato spojené trámky s prkennou podlahou asi 8 m2. U schodků bylo kolem 2 m vody a na levém břehu asi 0,6 m, nebylo tam křoví a na břehu bylo krásné ležení (bez husinců), bylo tam volejbalové hřiště a krásně volné posezení s dřevěnými lavičkami. Tam bylo nejlepší koupání a nejvíce legrace, protože bylo i blízko hospody. Ze břehu bylo i prkno, jako skokanský můstek, no paráda.

U brány – poslední vlez do vody, s hloubkou u pravého břehu 2,5 -3 m (v oblouku vymletý břeh), u levého břehu do 1 m. To bylo koupání pouze pro plavce, a to dobré a tam se i s rozběhem ze břehu do vody skákalo, no a to přitahovalo hodně diváků neplavců. Vzhledem k blízké hospodě nebyli mnohdy všichni skokani střízliví, ale nic se tam, mimo pár lehkých odřenin, pokud se pamatuji, vážného nestalo. Tam byly nakonec železné schody, které tam zůstaly nejdéle.

To je stručný popis úseku zvaného Koupaliště U Odry v Bernarticích. Zajímavá byla hlavně postupná vzrůstající hloubka proti toku, se dnem z drobného štěrku nebo hrubého písku a voda se při blbnutí moc nezkalila. Hloubky byly ovlivněné prouděním velké vody a někdy se ne mnoho měnily, bylo to do 30 cm. Voda bývala převážně čistá anebo pouze trochu, a to zdravě špinavá, bez nějakého závadného znečištění. (Nyní třeba siláže a kravíny v Jeseníku, snad kafilerie a vzrůstající výroba v Odrách nebo Mankovicích dělají svoje.) A také poměrně čisté a poklidné prostředí na břehu. Byly tam prkenné, pěkné a pohodlné modře nabarvené lavice, které se na zimu uklízely do boudy u hospody, pitná voda tekla z trubky jako přepad z vodárenského zařízení, volejbalové hřiště, později i fotbalové hřiště, bylo tam příjemně a pěkně, také hospoda byla skvost, také jsem tam trávil fůru času.

Most přes Odru.

Tam vlastně končilo koupaliště a most sloužil jednak jako chodník z Bernartic do Suchdola tzv. „Po lukách“ na nádraží, asi 4 km a jednak,

jako přístup na louky za Odrou. Nejkrásnější pohled z mostu byl na hodně rozvodněnou řeku, kdy vlny dosahovaly až ku ocelovým nosníkům mostu. Také při malé vodě bylo vidět blýskající se bříška bělic, které rybáři z mostu chytali. Těsně za mostem ústil do Odry Bernatský potok, zvaný též Těplica, bylo tam husté křoví a létaly tam nejkrásnější vážky, co jsem kdy viděl. Říkali jsme jim šídla. Byly s jedno nebo dvou párovými křídly a různých překrásných barev. A vždy jich tam bylo ohromné množství. Později se potok přeložil a bylo po vážkách. Od Bayerova mostu přes potok, který byl dříve dřevěný a značně nižší a musel se při povodních řetězy přivazovat k velikým jasanům, které byly v jeho rozích, až po Odru se klikatil potok, bývala tam i čistá voda a poměrně dost malých rybek. Vedle stály prastaré duté vrby, ve kterých hnízdily i sovy. Ty mi ukázal Herbert Pauler z vodárny a i když byl pryč na vojně, sovy tam hnízdily mnoho let, při regulaci potoka vrby skáceli a bylo po sovách. Vykotlané vrby už asi vůbec nejsou, snad jen na obrázcích malíře Josefa Lady a to i s vodníkem! Toho jsem na Odře neviděl, možná ale, že snad u Lesního mlýna by se o něm vědělo.

Za pozornost ještě stojí vlevo od mostu veliká a pěkná lípa, což je vlastně památný strom. Po válce se na křižovatce zasadil tzv. „Strom svobody“, což byla mladá lípa. Té se však v tom místě nijak nedařilo a začala usychat. Konšelé rozhodli, že se skácí. Otec jednou přišel domů a říkal, že starý David Drahový (otec Stáně Davida) rozhodl, že je to škoda, že se lípa přesadí k Odře a že se jí tam bude dařit. Udělali to a stačí se podívat na krásný Strom svobody. Stáňa, případně potomci Davidových rodin by se tam měli chodit modlit!

Úsek pod Starým mlýnem ku splavu.

Starý mlýn je místo poplatné názvu. První dřevěný mlýn na Odře byl v místě, kde vtéká přeložený potok do řeky. Byl tam prý cizí a záhadný mlynář, který se prý nakonec ztratil. Že tam mlýn byl, potvrdily při výkopu koryta nového potoka nalezené mlýnské kameny. Také se tam hovořilo o různých nadpozemských zjeveních. Další mlýn, a to větrný, byl nahoře nad svahem, proto místní název „Starý mlýn“. Byl prý velice známý, ale já si pamatuji jen udusané a kamenité místo nad polní Bayerovou cestou do Bařin, kde se konaly Svatojánské ohně a pálily se metly. Já, jako kluk,

jsem tam na vozíčku dovezl několik pytlíků střelného prachu, které vedle nás po válce ve velkém množství zanechali dělostřelci a odjeli.

Já jsem měl doma za kurníkem složenou hromadu těch pytlíků, kdyby to bouchlo, ještě bychom byli ve vzduchu. Střelný prach hoří oranžovým, jiskřícím, vysokým, krásným štíhlým plamenem, a to byla paráda. Také tam střílel člen obecní Národní stráže po válce Randýsek, který měl velikou automatickou pušku se zásobníkem a střílel do nebe směrem na Salaš různobarevné střely, bylo to slavnostní a pěkné. Hlavní atrakcí Starého mlýna byla zimní sjezdovka na svahu, bernatský Špindl.

Tam jezdili všichni lyžaři z dolního konce a bývalo jich hodně. Tehdy bývalo i hodně sněhu. Krásně lyžoval třeba Láďa Bayerů - Edušův, nebo Ada Malcherův, ale bylo jich víc. Nahoře pak byly dva březové háje, kde rostli kozáci a červené muchomůrky, také se tam dělala vaječina na Svatého Ducha. Kousek nad Šimíčkovou pískovnou byl kopec, ze kterého dodnes je krásný rozhled na louky a Oderské vrchy. Tam za války vykopali zákopy a kulometné hnízdo, obložené březovými kmínky. Naštěstí se z něj ani jednou nevystřelilo, protože byla rozlitá Odra, odstřelený most u Suchdola a vojáci nikam nemohli. I když vojenské, ale bylo to pěkné. V lese od Starého mlýna po Neřádové Tatry byl jehličnatý les s mnoha pasekami, kde rostlo mnoho malin, ostružin a jiných bylin, na které jsme ze školy chodili. Trochu odbočím. Ve vesnici, vedle Klosů-Hrobařů, stál bílý dům s velikými okny a tam bydlel krejčí Bohuš Šimíček-Sucharový. Měli dvě dcery a jednoho syna Bohuška. Ten měl v mládí obrnu a trošku kulhal, ale byl to velice hodný a pohodový kluk. Byl též se školou na těch bylinách a jak přišel domů, dostal horečku a upadl do bezvědomí. Můj otec, protože jsme byli jakási rodina, tam večer šel a vrátil se úplně špatný se slovy. „Synek leží v bezvědomí a nahlas říče (modlí se), a to „K panence Marii za zdravíčko, Otče náš…, říkání je slyšet až na cestě.“ To však sláblo a následný den zemřel. Bylo nám to všem líto, všichni ho měli rádi. Povídalo se, že snad tam asi něco snědl, ale když z celé školy nikomu nic nebylo, byl to asi osud. Za války nebyla tak rychlá zdravotní pohotovost.

Ještě jedna smutnost. Na stráni blízko lesa byl veliký šípkový keř. Pod ním byla měkkou trávou vystlaná kotlinka, no bohulibé místo. Tam se kdysi za první republiky zalíbilo milencům a užívali si zřejmě měkké trávy. Dívka pak později přešla na jiné myšlenky a zřejmě i jiné mladíky a

nešťastný osamocený milenec se tam zastřelil. Byla prý to velice smutná událost.

Nyní je ze Starého mlýna chatové sídliště, naštěstí se zdá, že spořádané. Zůstávají vzpomínky, myslím ale, že pouze pro ty, kteří to období prožili. Jinak se po asfaltové silnici rychle projede autem, nebo na elektro kole a ani se nevzpomene, jaké to bývalo veselé místo!

Ještě se u pískovny kdysi dávno našly nějaké nádoby ze starověku, které nebylo schopno zařadit do nějaké doby. Prý nakonec byly rozbité, ale dokazuje to, že Odra byla přitažlivá i pro neandrtálce, nejenom pro mne!

Úsek s pilotovaným břehem pod Starým mlýnem je blízko cesty, tak se tam vyhazovaly přímo z vozů všelijaké, víceméně nebezpečné věci. Tam byly vysypané ty zlaté patrony, můj otec tam vyhodil bednu dynamitu, který jsem za války přitáhl domů a tak podobně. Bylo tam pochováno i dost značně nebezpečných zbraní a trhavin. Voda to pak rozložila a pomalu odplavovala dále. Výška hladiny v tomto úseku již byla ovlivňována splavem, hloubka byla vyšší, poměrně stejná, proud nebyl moc silný a v zimě se tam dobře bruslilo, protože led nebyl polámaný v důsledku kolísání hladiny. Nejlépe se bruslilo nad splavem, kde bylo řečiště široké a led byl hladký. Tam také byl dřevěný most na tzv. Tylimonovou louku, prý se přes něj na ty louky jezdilo, ale za mne už byl strach jít po něm pěšky, jak se všelijak viklal. Ale sloužil hlavně pro rybáře. Dávno ho již zbourali. Všude tam bylo hluboko a kdosi ze Šenova tam do drátěných klecí lovil ondatry. Já jsem tam jakživ ulovenou ondatru neviděl, jen ty prázdné klece.

Splav, Lesní mlýn a tok řeky do Suchdola.

Nevím, kdy se první splav zřizoval, ale já jsem asi v padesátých letech pracoval, co by brigádník na jeho opravě. Od splavu vedla strouha náhonu na mlýnské kolo Lesního mlýna. Tamní mlynář byl velice pečlivý a o mlýn se dobře staral a i my jsme kolikrát před válkou brali ze mlýna pytel mouky, nebo šrotu pro husy. Když byla vylitá Odra, tak tam otec chodíval vyvádět krávy. Tam nebývalo moc vody, tak asi 30 cm, ale byla všude, ve mlýně, ve chlévě a na dvoře, no a všude se chodilo ve vodě, obyvatelé na to byli zvyklí. Jarmila z Lesního mlýna se koupávala pod

tekoucí vodou ze splavu jako pod obrovskou sprchou. Také jsem tam párkrát jako kluk byl, bylo to velkolepé, ale muselo se vědět, na který kámen se může stoupnout a nesmělo se spadnout do vývařiště. A byla tam i teplejší voda. Nyní je splav nový, šikmý a pod ním se docela pěkně koupe. Do Lesního mlýna se za války chodilo poslouchat rádio, když nešla elektřina, oni měli dynamo i rádio, které nebylo všude. Též jsem tam s otcem býval.

Okolo splavu a dále pod ním bývalo hodně rybářů. Já jsem rybařině vůbec nefandil a vím, že se rybářům dařilo jen málokdy. Ale cosi tam muselo být, protože na ryby chodíval i skladatel a muzikant Jožа Šimíček, rodák z Bernartic, který bydlel v Ostravě a často se u nás stavoval a nějakou rybu nám daroval. Někteří rybáři obyčejně končili v hospodě U Odry a tam chytli něco z piva nebo režné. Úsek splav až železniční most přes řeku byl víceméně pustý, meandrovitý s proměnnou hloubkou a navštěvovaný pouze rybáři, kteří měli svá oblíbená místa. Chodívalo se tam okolo řeky chodníkem ze Suchdola z nádraží, kde jsem občas chodil i já od vlaku z Jičína. Bylo to blízko a jak bylo pěkně, byla to parádní procházka, někdy ale zpestřena množstvím komárů. V zimě se chodilo po ledě přes řeku a bylo to kolem Lesního mlýna blíž domů. Někdy byl led na povrchu již zaplaven vodou z tajícího sněhu, chodit po tajícím a popraskaném ledě bylo velice nebezpečné, ale všichni přežili. Tam to i pro mne byl polozapomenutý svět, do těch končin už jsem moc nechodil.

Do Bernartic za války jezdil z Ostravy nějaký muž, říkalo se mu „keťas“, ten vozíval přes tehdejší hranice Protektorátu a Říše (Bernartice byly za války v Říši, ne v Protektorátu) věci pro vesnici potřebné, látky, boty, kožešiny a podobně a zpět vozil potraviny, maso ze zabíjaček, sádlo, brambory. Měl kolem padesátky, pěkný a veselý chlap. Chodíval z nádraží zásadně chodníkem po loukách a k nám se často stavoval na kus řeči. Vyprávěl, že jak byla jednou velká voda, šel od vlaku s nákladem v ruksaku po chodníku a protože to tam znal, myslel, že tu velkou vodu přejde. Jak prý byl v místech tzv. Staré Odry, přišla od Jeseníku velká prudká vlna, která ho strhla, zbavilo ho to celého jeho nákladu a z posledních sil se zachránil kdesi na stromě a po poklesu vody došel do Bernartic. Když to později vyprávěl ještě se bál. Já jsem takovou vlnu nezažil, ale vyprávělo se, že někdy se od Jeseníku přihnala vlna a brala

vše. Jak ale vznikla, to nevím, snad někde utržením břehu nebo protržením hráze, utvořené ze spadlých stromů.

No, je jistě mnoho nezapomenutelných příhod kolem Odry, ale nejde vědět všechno a najednou vyprávět!

Nyní něco o událostech přímo nesouvisícími s Odrou, ale jsou asi čtenářský zajímavé a zdá se mi, že i trochu zábavné. A když už jsem v tom psaní…..

Při svých minulých cestách v zahraničí jsem potkal lidi, kteří před a za války bydleli v Bernarticích a milovali Odru, ať to byla Marta Paulerová z vodárny, vystěhovaná do Frankfurtu nad Odrou v NDR, Greta, Herbert Paulerovi a stará, již slepá Paulerka s Heizim, Karlovým synem, všichni u Würzburgu, Hartvik s matkou i otcem v Mnichově, všichni chtěli jako první vědět, jak vypadá Odra, koupaliště, louky a lesy. Někteří se slzami v očích, Herbert vzpomínal na Jakoba (sojku), který mu sedával na rameně, dokonce se ptal na ty sovy ve vrbě u potoka. Jak tu později jezdívala Paulerová Greta nebo Hartvik Kölner, první byly návštěvy u Odry a na loukách, teprve potom to ostatní.

Snad bych měl vzpomenouti mé osobní pocity, názory a životní poznání, aby ti mladší více věděli o někdy trochu pozměněném podání bývalých časů.

Přes prázdniny byla možnost vydělat peníze na celoroční pobyt ve škole. Zajímavé byly brigády třeba v Mostárně Vítkovice, na montážích v Ostravské Nové huti, u ROMO Fulnek, na montáži veřejného rozhlasu v Mostě, Mostního obvodu ČD Přerov, při opravě mostu v Hladkých Životicích, nebo v JZD Bernartice, kde jsem jezdil s traktorem a rád vzpomínám, jak jsem vozil od mlátičky zrní do Výkupu v Suchdole a smlouval s děvčaty u odběru vzorků o tzv. litrové váze, která určovala kvalitu zrna. Byl jsem skoro vždy úspěšný, a to se projevilo na platbě za zrní a především za ječmen, kdy jsem vozil jen „Sladovnický ječmen“ a ten se dobře platil. Ten bernatský ječmen byl opravdu pěkný. Také jsem vozil písek z pískovny u Hůrky po celém okrese. Nejlepší byla sklizeň pšenice, tzv. „krátké“, samovazem „Na půšti“, kde byl veliký nepoležený lán a do dvou hodin rána byl posečený. Dodnes, když jedu od Šenova, rád se na ta místa dívám. Se samovazem jsem tehdy jel poprvé. Na družstvě mi za traktor připojili jakýsi zahraniční samovaz, asi byl z UNRY, několik cívek provazu Sisal, ten prý byl dobrý, kanystry s naftou, ukázali

mi, jak se nasazuje provaz na vázání a řekli, že pole je obsečené, ať to odpoledne zkusím, že je pěkně. To všechno tak krásně fungovalo, že byla radost se podívat po západu slunce, jak snopky leží v řadách. Večer jsem zapnul světla a jezdil dlouho přes půlnoc, až celé pole lehlo. Když jsem ráno přišel později, na družstvě nechtěli věřit, že je posečené, tak Mojmír sedl na motorku a jel se podívat. Jak se vrátil, jen kroutil hlavou. Nebylo to mnou, bylo to souhrou bezporuchového provozu strojů a mým nadšením, že vše funguje.

Za zmínku stojí, že v Bernarticích bylo tzv. Zemědělské strojní družstvo, to byli sedláci: Mýtni, Glogaře 30, Drlíci dolní, Boci a myslím, že i Pospíšilíci. Vlastnili mlátičku, myslím, že to byla Vichtrle-Kovařík, (rozdílná byla typ Mengele, výrobce byl bratr anděla smrti Dr. Mengeleho z Osvětimi), lis na slámu, motor a závěsné elektro hodiny. Já jsem tam jedny prázdniny fungoval jako strojník. Musel jsem traktorem dovézt mlátičku, lis a motor k těm, kteří si to objednali na dvůr, sestavit všechno dohromady na tzv. papuče, natáhnout řemeny, promazat mazničkami, kterým se říkalo „štauferky“ všechna ložiska, natáhnout kabel od sloupu na sloup, na dráty napojit 3 fáze a zem, pomocí elektrikářských stupaček nebo žebřem, speciálními tyčkami se svodem na elektroměr v bedýnce a opsat čísla na hodinách. Tehdy nebyli všichni připojeni na třífázový proud a motory se připojovaly provizorně na sloupě. Postavit všechen ten krám na malý a kostrbatý dvůr byl kumšt. Někde stál lis i na fošnách na hnoji. Ale udělal jsem i dva chalupníky za den! Byla to neuvěřitelná dřina pro mladého kluka, zejména odstavování a výměna plných pytlů, když jeden vážil i více než 50 kg, a to jich za den něco bylo! Ale bavilo mne to. A měl jsem po prázdninách třeba oblečení a obutí a ještě něco zbylo na zábavu.

Všechny pracovní činnosti, jak o prázdninách i někdy mimo, byly pro mne rozhodující pro chápání důležitosti a přínosu manuální hodnoty života.

Také se často zajímám o obecné světové dění a všechno okolo. Prožil jsem i politickohospodářská údobí, jimiž se celý náš život ubírá. Také z mého života něco obecného o tom. Omlouvám se, že to někdy nesouvisí přímo s Odrou.

Období první republiky do r. 1939, můj věk do 5 let.

Moc jsem toho nevěděl, chodil jsem pouze do školky u Kunetků č. 105, kde byla učitelka Němka, tzv. Tante, skvělá paní a měla všechny své žáčky stejně ráda. Do školky chodila převážně děcka z Drah, které si

nejvíce pamatuji (pak jsme pásli krávy), ale i jiní. Doma byl poklidný život, otec pracoval v dílnách ČD v Ostravě, matka šila, sestra Blanka měla dost kamarádek. Hodně chodily rodinné návštěvy a i my jsme navštěvovali příbuzné, měl jsem celkem 29 (mám je kdesi všechny vyjmenované) sestřenic a bratranců a byl jsem z nich nejmladší. Pamatuji se na prvé čvachtání v Odře u mostu, v malé vodě nebo v potoce, kde bývala úplně čistá voda. Voda v potocích bývala čistá proto, že nebylo vodovodů, byly studny s ručními pumpami nebo rumpály a voda se musela nosit, proto se s vodou šetřilo. Teprve vodovody, napáječky a umývání chlévů a dvorů a pořizováním krmných zelených směsí (siláží) se voda znečistila. Též pamatuji časté velké vody v Odře i v potoku u nás. Život tehdy plynul asi poklidně a peněz moc nebylo, tak jsme byli doma. A bylo celkem dobře, aspoň mi se tak zdálo, i když ve světě to před válkou, zejména v Sudetech, vřelo a starší občané a rodiče asi tak klidní nebyli.

Pokračování příště……

Významné stromy v Bernarticích nad Odrou

Před několika lety jsme s paní Jitkou Staňkovou psaly článek pro časopis Poodří o významných stromech na území naší obce. Nyní jsem ho mírně upravila a doplnila, a tak se můžeme vydat po okolí za starými a krásnými stromy…

Možná, že jste si všimli, že se u některých stromů nachází zelená tabulka se státním znakem a nápisem „Památný strom“. Jde o dřeviny, které byly vyhlášeny jako památné podle zákona o ochraně přírody a krajiny a požívají tedy zvláštní zákonnou ochranu.

Většinou se nevztahují k nějaké události, ale jsou to především mohutné, letité stromy, některé mají zajímavý tvar či jde o ojedinělé druhy.

V každé vesnici však byly v minulosti vysazovány k různým příležitostem stromy, pro něž je pojmenování „památné“ výstižnější. Byly to např. Stromy republiky při vzniku Československa, stromy, zasazené při různých výročích, státních svátcích, slavnostních událostech a dalších důležitých chvílích v životě obce.

Stromy většinou nemají informační cedulky a o mnohých se dnes mezi veřejností ani neví.

Lípa svobody

Po skončení I. světové války byla ke vzniku Československé republiky zasazena na křižovatce v obci u Pomníku padlých, který tam tenkrát stál, Lípa svobody.

1. května 1919 ji zasadili členové Odboru Národní Jednoty, byla ohrazena malou zahrádkou a péči o ni převzala obec.

Lípa svobody na křižovatce

Rostla tam až do 4. prosince 1938, kdy se naši občané ve volbách vyjádřili proti Říši. Ve zlosti nad tímto výsledkem lípu ihned pokácel přistěhovaný německý spoluobčan. Kronika obce uvádí, že to byl: „*SS-Mann Johan Bayer, který měl za to slíbenou pomstu od občanů, byl ale později poslán na frontu a tam zůstal nezvěstný na Balkáně. Osud sám byl jeho soudcem".*

Po skončení II. světové války byla na původní místo zasazena nová Lípa svobody. Stalo se tak 7. května 1946. Toho roku se pořádaly první oslavy výročí osvobození obce, které byly velmi slavnostní. Stromu se však pro větší frekvenci vozidel na křižovatce nedařilo.

Při úpravě terénu před místní základní školou v roce 1965 došlo ke zrušení staré ovocné zahrady a vybudování školního parku. Pomník padlých se z křižovatky přemístil před kostel, kde stojí dosud. Uprostřed parku byla zasazena Lípa Svobody, pod kterou byl v roce 1968 umístěn kámen s pamětní deskou na počest 50. výročí vzniku Československa. Lípa stále krásně roste. *(Nepodařilo se mi zjistit, zda se jednalo o lípu novou nebo byla přesazena lípa z křižovatky. Pokud si někdo pamatuje, jak to bylo, řekněte mi to, prosím).*

Lípa u Odry

Na křižovatce stála ještě jedna lípa, i ta bránila výhledu při projíždění aut, a tak ji cestáři vytrhli a nechali pohozenou někde v příkopu. Ležela tam asi týden, když to zjistili manželé MVDr. Miroslav a Marie Drlíkovi a zasadili ji u mostu přes Odru, kde roste dodnes. V kterém roce se to stalo, není přesně známo, mohlo to být koncem 40. let minulého století.

Lípa na Panském kopci

Velmi pěkná a mohutná lípa rostla dlouhé roky u kapličky sv. Kříže na Panském kopci. Kaplička byla postavena ve druhé polovině 18. století. Lípa ji celou dobu chránila, ale čas se na ni podepsal tak, že uvnitř byla dutá a usadily se v ní zdivočelé včely, které ke kapličce nikoho nepustily. Strom uvadal, byl ořezán kmen a přikryt doškami. V roce 1990 byla o něco výše za kapličkou zasazena MVDr. Miroslavem Drlíkem lípa nová (*na barevné fotografii ta větší, menší lípu zasadili později pracovníci obecního úřadu*). Nakonec byl kmen staré lípy pokácen. V roce 2000 byl

pod lípou umístěn pamětní kámen u příležitosti nového tisíciletí. Kámen váží 7 tun a byl přivezen z kamenolomu v Jakubčovicích nad Odrou. Je na něm znak obce a vyryt nápis *„Proč chodit dál, když tady vidíš tu pravou krásu*“. Jen pro zajímavost, autor těchto řádků je anonymní, ale určitě je to jedno z dětí, které tenkrát navštěvovaly naši základní školu. Na prosbu starosty obce Jana Janíka děti vymyslely několik verzí a tato zvítězila.

Panský kopec, zbytek kmenu původní lípy a za kapličkou nová lípa

Lípy na Panském kopci, červen 2021

Dub U Horákova obrázku

Památkově chráněný dub roste na kraji tzv. Malého lesa. Místu se říká U Horákova obrázku.

Jedná se dub letní, stáří 300 let, obvod kmene 432 cm, výška 38 m. Na stromě je obrázek Panny Marie. Památným stromem byl vyhlášen v roce 1994. Pod ním je místo k odpočinku s lavičkami a stolem.

Ke stromu se váže zajímavá pověst, kterou popsal pan Leopold Biskup ve své knize Zaváté stopy:

„V červnu roku 1795 šly podle pověsti, prý za krásného počasí, dvě děti od lesa směrem k vesnici. Na okolních polích se pracovalo. Najednou se od lesa strhl šum a přilétl větrný vír, který do sebe kolmo vtáhnul obě děti do povětří a už je nikdy nikdo nespatřil.

U lesa tehdy rostl mladý dub a na ten lidé pověsili obrázek Panny Marie. Dub zmohutněl a stojí tam do dnešní doby, jen obrázek bylo třeba časem vyměnit.

Poznámka k tvoření větrných vírů v této oblasti v obci – za hospodaření jednotného zemědělského družstva šli procházkou k lesu kronikář obce Leopold Biskup s předsedou družstva Ladislavem Glogarem. Na poli traktorista Vladimír Bayer zrovna rozmetal vápno. Najednou bylo vidět nad vlečkou s vápnem ohromný větrný trychtýř, který stoupal k obloze. Když přišli k vlečce, zjistili, že veškeré vápno, které bylo připraveno pro pole, je pryč. Vlečka byla do slova vymetena.“

Dub U Horákova obrázku, jaro 2021

Dub U Mýtného obrázku

Další dub s obrázkem Panny Marie je ve stejném lese o kousek dále, na jeho okraji u mysliveckého posedu, s výhledem k obci. Místu se říká U Mýtného obrázku. O původu obrázku není nic známo. Možná tam visí jako připomínka neštěstí v rodině Mýtných č. 29 před dávnými léty. Jeden jejich malý syn zemřel velice záhy a druhý ve věku čtrnácti let tragicky, kdy jej zavalil vůz. Tak rod Mýtných ztratil své mužské pokolení, pokračoval pak po ženské linii.

Před několika lety přibyl na vedlejší strom ještě jeden obrázek s Pražským Jezulátkem. Pro posílení tradice a zachování památky jej tam zavěsila rodina Marie Knápkové.

U Mýtného obrázku, podzim 2020

Dub pod „Mackovými doly“

Kousek dále, před Zadním lůžkem, v dolině blízko toku Odry, rostl chráněný dub. Zřejmě v důsledku rozlévání Odry při větší vodě strom zahynul. Stojí tam jen jeho torzo, na kterém je stále patrná stará zašlá cedulka, že to byl chráněný strom. Na jaře všude kolem roste medvědí česnek.

Torzo dubu, jaro 2021

Lípy u Edušova kříže

Dvě lípy rostou u pamětního Edušova kříže na pozemku č. 27 na dolním konci. Tento kříž byl postaven na památku silného krupobití, lijáku a povodně v noci na svatou Annu v roce 1756 (*něco podobného se opakovalo v roce 2009*). Kříž byl za tu dobu již několikrát vyměněn, naposled v roce 1968 a v roce 2009 renovován.

Lípy také nejsou původní. Do jedné z nich uhodil blesk a následkem toho uschla někdy v padesátých letech 20. století. Druhá lípa byla nízko nad zemí rozdvojená a při silném větru (*snad při bouř*ce) ji to roztrhlo na dvě poloviny. Stalo se tak v roce 1977.

Dvě nové lípy tam vysadil pan Antonín Bayer z č. 28 v roce 1979 jako památku na tragické úmrtí syna Jiřího a jsou tam dodnes. Kloní se k sobě, jakoby se chtěly navzájem chránit.

Lípy u Edušova kříže, červen 2021

Břízy před kostelem

Před kostelem Navštívení Panny Marie stojí dvě staré břízy. Bývalý kněz P. Inocenc Kukla měl velmi dobrého přítele v Tomáši Baťovi ve Zlíně a ten panu faráři věnoval ze své šlechtitelské školky sazenice keřů a stromů pro výsadbu na prostranství před kostelem. Časem keře i stromy ustoupily nové výsadbě, jenom tyto dvě břízy zůstaly.

P. Inocenc Kukla v obci působil od roku 1930 do roku 1946, kdy zemřel.

Kaštany v Hlubokém

V obci bylo v minulosti také několik velmi pěkných jírovců (kaštanů koňských). Dva velmi staré a značně poškozené stojí vedle kapličky sv. Anny v Hlubokém (*v lesíku za firmou RAVAC*). Snad tam stojí od doby, kdy byla kaplička postavena, tedy kolem roku 1850. Jeden strom uschnul, ale jak je vidno, stihl dát život novým kaštanům.

Kaplička sv. Anny a kaštany, červen 2021

Smrk před základní školou

Při výstavbě nové školy v roce 1880 byl na prostranství před budovou údajně zasazen smrk. Vyrostl hodně vysoko a stál osaměle. V roce 2011 byl poražen z bezpečnostních důvodů. Při silnějších větrech hrozilo jeho zřícení.

Foto z roku 1967

Dub na oderských loukách

Strom sice neroste na katastru naší obce, ale určitě stojí za povšimnutí. Nachází se na turistické trase a naučné stezce ze Suchdolu nad Odrou do Bernartic nad Odrou. Jeho stáří se odhaduje na 150 let, obvod kmene činí 407 cm a výška 27,5 m. Chráněným stromem byl vyhlášen v roce 2018 a nese název Dub u Lesního mlýna.

Dub na loukách, jaro 2021

Vrby hlavatky

Kolem potoku Teplica a jeho přítoků rostou chráněné vrby hlavatky. Stromy tvoří pěknou kulisu, kdy lemují břehy. Vrby se pravidelně ořezávají tzv. na hlavu, což znamená, že se větve ořežou těsně nad kmenem stromu. Díky tomu se nerozlomí a mohou v nich vznikat dutiny, v nichž žije řada drobných živočichů.

V naší obci jsou nejdelší souvislé řady těchto vrb kolem potoku, vedoucího z Potok na horním konci, dále kolem toku Teplice, tekoucího kolem lesa, kde je Horákův obrázek nebo u potoku, který teče k Cementárně č. 117 na Drahách.

jaro 2021

Určitě najdeme v obci více krásných stromů, které zasluhují naši pozornost. Možná jste sami narazili na zajímavý strom při svých procházkách po okolí a oblíbili jste si ho. Já sama jich mám několik a to nejsou ani mohutné, ani moc staré.

V lese nad Zadním Lůžkem roste několik krásných statných buků a poblíž Stříbrné skály na kraji lesa směrem k Jeseníku nad Odrou zase veliké duby. Pěkné mladé lípy rostou u obou Božích muk, před obecním úřadem a u kapličky před kostelem, snad je nezahubí jmelí.

Za informace děkuji Marii Knápkové a Antonínu Bayerovi

Ilona Stavinohová, kronikářka

INZERCE

HOSPŮDKA
NA ODŘE

PROVOZNÍ DOBA:
PONDĚLÍ: ZAVŘENO
ÚTERÝ: 15:00 – 20:00
STŘEDA: 15:00 – 20:00
ČTVRTEK: 15:00 – 20:00
PÁTEK: 15:00 - 21:00
SOBOTA: 12:00 – 21:00
NEDĚLE: 12:00 – 20:00

Dejte si ke skvělému pivečku taky výborné pochutiny,
vše připravujeme sami !!!

TVARŮŽKY NA PIVU
TVARŮŽKOVÉ VĚNEČKY
NAKLÁDANÝ HERMELÍN
ŠPEKÁČKY NA PIVU
KLOBÁSKY

Dle počasí budeme pro Vás připravovat i akce typu, uzení, grilování atd.
O těchto akcích se od nás můžete dozvědět na Facebooku, Instagramu, ve zpravodaji, rozhlase, letácích.
Máme velkoplošnou O2 TV – sledujeme sportovní přenosy.

Jsme jedineční svou polohou u řeky Odry a nechceme nic jiného
než se pokusit o to, aby jste byli maximálně spokojeni nejen s obsluhou,
ale také s našimi domácími výrobky.
Těšíme se na Vaši návštěvu a děkujeme.

Kontaktní informace

Obecní úřad

Web: www.bernarticenadodrou.cz
Bankovní spojení: KB Nový Jičín
Číslo účtu: 23325801/0100

Daniela Horutová, správní pracovnice
Tel.: +420 556 708 522, +420 602 630 764
E-mail: obec@bernarticenadodrou.cz

Ing. Michaela Kunetková, účetní a správce rozpočtu
Tel.: +420 556 715 216
E-mail: ucetni@bernarticenadodrou.cz

Jarmila Bayerová, správce kulturního domu
Tel.: +420 605 780 395

Pavel David, údržba
Tel.: +420 731 452 946

Pošta + pokladna a podatelna obecního úřadu

Věra Košťálová, správní pracovnice a pracovnice přepážky
Tel.: +420 556 715 217
E-mail: obec-posta@bernarticenadodrou.cz

Starosta

Tomáš Horut
Tel.: +420 556 715 215, +420 732 954 331
E-mail: starosta@bernarticenadodrou.cz

Místostarostka

Ing. Bc. Dagmar Glogarová
Tel.: +420 605 143 730
E-mail: dagmar.glogarova@email.cz

Kácení máje 2021

Kácení máje 2021

Zpravodaj obce Bernartic nad Odrou - Periodický tisk samosprávného územního celku č. 06/2021 vydal dne 20. června 2021 Obecní úřad Bernartice nad Odrou, 741 01 Bernartice nad Odrou 200, IČO 600717, tel./fax 556 708 522, obec@bernarticenadodrou.cz, www.bernarticenadodrou.cz
Evidenční číslo přiděleno ministerstvem kultury ČR: MK ČR E 10229. Zpravodaj se vydává měsíčně (11 x za rok)
v nákladu 280 výtisků, roční předplatné 60 Kč nebo 5 Kč za jeden výtisk. Uzávěrka každého čísla do 13. dne příslušného měsíce.
Tisk: TISKÁRNA BRÁZDA, Hodonín, www.tiskarnabrazda.cz